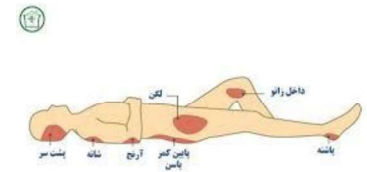

	عنوان : زخم فشاری (زخم بستر)	 دانشگاه علوم پزشکی کرمان
بیمارستان قائم (عج) بر دسبیر	بازنگری : پاییز 1403	واحد آموزش سلامت
شماره واحد: 03433525542		
منبع : دستورالعمل های وزارت خانه		

زخم فشاری: زخمی است که در اثر خوابیدن در بستر به مدت طولانی و تحت فشار قرار گرفتن بافت های نرم بخصوص بر روی برجستگی های استخوانی ایجاد می شود مانند پاشنه پا ، مچ پا ، باسن ، دنبالچه

علل ایجاد زخم بستر :

- قرار گرفتن فرد در یک وضعیت به مدت طولانی
- و محدودیت در حرکت
- کاهش مقاومت بدن به عفونت و بیماریار مزمن (دایابت، سرطان، کم خونی)
- سر خوردن و اصطکاک بدن روی ملافه به دلیل بالا کشیدن بیمار روی تخت وعدم تغییر وضعیت بیمار
- رطوبت بیش از حد پوست و تئزریقات مکرر در یک ناحیه
- از پوست
- سوء تغذیه
- بی اختیاری ادرار و مدفوع بخصوص عدم کنترل دفع مدفوع

عوامل خطرزا و مداخلات لازم جهت پیشگیری از بروز زخم بستر

- **1. بی حرکتی:** حداقل هر دو ساعت یکبار باید به بیمار تغییر وضعیت داد و جهت جلوگیری از فشار بر روی نقاط برجسته استخوانی می توان از بالش بین پاها و در اطراف بیمار استفاده نمود

- نقاطی که بیشتر از همه قسمت های بدن مستعد زخم هستند مثل استخوان خاخی ،باسن ،برجستگی های دو طرف لگن و پاشنه های پا و ستون فقرات و پشت سر
- در صورت مشاهده تغییر رنگ در این نقاط که به رنگ صورتی یا قرمز در آمده باید تغییر وضعیت را در این نقاط بیشتر نمود
- جهت بالا کشیدن بیمار در تخت از یک ملحفه در زیر بیمار استفاده کرده و با استفاده از این ملحفه بیمار را جا به جا می کنیم بیمار هرگز روی تخت کشیده نشود
- استفاده از تشک های بادی و مواج

- **2. عدم فعالیت:** انجام ورزش های پاسیو (غیر فعال) به خصوص در ناحیه پاها این کار توسط همراهان بیمار انجام شده و اگر بیمار قادر باشد باید به او گفته می شود که در تخت مرتب دست ها و پاها را

حرکت دهد و در صورتی که بیمار قادر نیست
ماساژ مرتب اندامها

- **3. بی اختیاری:** نقاط مربوط بعد از هر بار اجابت مزاج و یا دفع ادرار حتماً شسته و خشک شود جهت جلوگیری از التهاب و قرمزی در این نقاط می توان از پمادهای ضد التهاب طبق دستور پزشک استفاده کرد

- **4. سوء تغذية :** تغذية مناسب ومصرف مایعات کافی

- مشورت با یک متخصص تغذیه به منظور
ارزیابی وضعیت تغذیه بیمار که مواد
غذایی اصلی مانند پروتئین -
کربوهیدرات - ویتامین ها - چربی باید
در رژیم غذایی بیمار گنجانده شود

نشانه های زخم بستر کدامند :

- ✱ تغییر غیر عادی در رنگ پوست یا بافت ، ورم ، عفونت
- ✱ پوسته پوسته شدن پوست

❖ منطقه ای از پوست که در لمس سردتر یا گرمتر از منطق دیگر است

❖ مناطق آن عضو حساس به لمس

مراحل ایجاد زخم بستر و انواع زخم کدامند ؟

زخم های بستر بر اساس عمق شدت و ویژگی به چهار درجه طبقه بندی می شوند

درجه اول : پوست قرمز و پر خون می باشد ، پوست با اعمال فشار سفید نمی شود و در لمس گرم می باشد و احتمال تورم موضعی وجود دارد

درجه دوم: ممکن است زخم باز و دردناک یا تاول و خراشیدگی داشته باشد و همراه با تغییر رنگ پوست اطراف آن باشد

درجه سوم : ظاهر زخم به علت آسیب بافت زیرین پوست شبیه دهانه آتشفشان و ایجاد حفره عمیق می گردد ، فقدان کامل پوست و صدمه و نکروز زیر جلدی

درجه چهار: فقدان کامل پوست ، آسیب شدید به پوست و بافت که حتمالاً با عفونت همراه است و تخریب وسیع و نکروز بافتی درگیری عضلات ، ماهیچه ، استخوان ها و تاندون ها

چه اقداماتی در مواجهه با زخم بستر باید انجام شود :

❖ ماده شیمیایی که برای چشم زیان آور است برای زخم فشاری هم زیان آور است . بنابراین جهت شستشوی زخم بستر به عنوان مثال از بتادین یا الکل استفاده نکنید .

* تنها محلول قابل استفاده سرم نمکی یا نرمال سالین 0/9٪ می باشد

*نواحی قرمز شده روی سطوح استخوانی را فشار ندهید بلکه اطراف آنها را ماساژ دهید

*استفاده از پانسمان های آماده بر روی نواحی قرمز که مستعد زخم بستر می باشند تا از ایجاد زخم بستر جلوگیری شود. (طبق صلاحدید پزشک) به روی نواحی قرمز شده از پمادهایی نظیر هماد اکسید دو رنگ استفاده ننماید. فقط می توان جهت محافظت از پوست قبل از بروز زخم از این پماد ها استفاده نمود

*طبق نظر پزشک می توان از پماد (الیزا – پماد زخم بستر کیمیا و و یا پماد الفا) می توان استفاده کرد

*استفاده از آنتی بیوتیک خوراکی یا کرم های آنتی بیوتیک می تواند به درمان عفونت کمک کند

عضلات ، ماهیچه ، استخوان ها و تاندون ها